

Posudek na bakalářskou práci Jaroslava Mišky:

Scenáristická práce s charismatickou osobností nového náboženského hnutí

Jaroslav Miška si v abstraktu vytyčuje několik dílčích cílů, z nichž každý sám o sobě v rámci bakalářské práce imponuje svou smělostí. Autor chce mimo jiné „důsledně rozebrat“ postavu charismatického náboženského vůdce, tímto počinem hodlá „vyvolat diskuzi na téma nových náboženských hnutí jako součásti příběhu filmového díla“, přičemž zároveň bude interpretovat „do filmové řeči způsob práce s komunitním prostorem“ a popisuje „procesy denominace, nebo naopak demonizace náboženského hnutí ve filmovém díle“. Všeho slibovaného se čtenáři opravdu dostane, byť spíše než v míře vrchovaté v míře taktak naplněné, a to povětšinou jen slibným náznakem.

Nemyslím to jako zásadní výtku; Jaroslav ukazuje, čím vším by se jeho text mohl stát, kdyby měl rozsah a parametry práce dejme tomu rigorózní, a blufuje přitom jen trošku: po poli, na něž vstoupil, se pohybuje s jistotou, která svědčí o znalosti tématu a vědomí jeho potenciálu pro badatele z rozličných oborů od religionistiky přes sociologii po filmovou vědu. Nevadí tedy, že prozatím jeho text není tak dalece metodologicky inovativní, jak se v abstraktu tváří; Jaroslav de facto sběrem a pozitivistickým utříděním dat mapuje terén, na který před ním vstoupil málokdo, a v tom je hlavní a nepopíratelný přínos jeho výkonu. Zda se mu skutečně podaří „vyvolat diskuzi“ na nastíněné téma, ponechme k rozhodnutí spravedlivé budoucnosti. Biografie několika charismatických vůdců a dějiny jimi založených extrémistických náboženských hnutí, které se staly podnětem ke vzniku tří filmů – *In the Line of Duty: Ambush in Waco* (1993), *Helter Skelter* (2004), *Mistr* (2012) – tvoří podstatnou část Jaroslavova výkladu. Samotná pozitivní faktografie je tu natolik extrémní svou hrůznou bizarností, že spolehlivě upoutá čtenářskou pozornost. Nejsem si ale jist, nakolik nosný je navazující Jaroslavův pokus vytvořit z takto malého vzorku filmů „obecný profil“ charismatika filmovým médiem zobrazeného (zdá se mi ostatně, že ne vždy jsou hranice mezi reálnou a filmovou biografií ve výkladu vyznačeny s dostatečnou zřetelností). Za smělé vykročení na málo probádané pole si Jaroslavova práce každopádně zaslouží být obhájena.

Mgr. Marek Vajchr